

**AKR
KAR**

niöde

HALKEVİ

Sayı : 15

Mayıs 1936

Yıl : 2

1934

Kemal

« Akpınar » da

İnkılabımızın idealine ve Halkevi programının gösterdiği kültüre uygun olan yazılar neşredilir. Yazıların mümkün olduğu kadar aya diliyle işlenmesi birinci dileğimizdir. Mecmuaya konmayan yazılar geri verilmez.

İçindekiler

Ayarsızlık

Aydın küme nasıl yetiştirilir?

(Pınar) « Şiir »

İnkılâp « Konferans »

Ay'la konuşmalar

« Kemali ümmî » Divanı

Görüşler

Değirmenden

Niğde tarihi

Musiki « Hikâye »

Halkevleri « Şiir »

Köpek

Düzeltilme

Turgut

Hüseyin Aral

Ü

M. Nedim

Perihan Ataç

M. Z. Oral

H. Ulusoy

Ü

M. Z. Oral

C. Cingi

Sabri Güzel

.....

.....

İmtiyaz sahibi : Eczacı Naim Erem, Umumî neşriyatı idare eden
Muallim Cevad

Niğde'de İl Basımevinde basılmıştır

OSMAN FERİT SAĞLAM'IN
T. İ. K. TARİH KURUMU'NA
ARMAĞANIDIR

Sayı: 15

Yıl: 2

Mayıs 1936

AKPINAR

NİĞDE HALKEVİ DERGİSİ

Ayarsızlık

— KONUŞMA —

Ölçü bir nâzımdır. Bunu esas tanıyan cemiyet ve zihniyet hududlu bir varlığın içinde yaşıyor demektir. Maddenin ölçüsü nihayet iktidar ve tamaa hitap ettiğine, önü ve sonu rakama dayandığına göre riyazî bir ifadenin hududu içine girerek bir sıhhatin, bir selâmetin damgasını taşıyor demektir.

Psikolojik ayarsızlığa gelince : Ölçsüz ve endazesiz ilcalarla dolu, mâşeri zedeleyen temayüller, tahassüsler, istirkap ve ihtiraslar, yalanlar, riyalar....

Ammenin huzuru, işi, selâmeti karşısında bir canbaz perendebazlığıyla karakter tahavvüllerine şahit olurken beklenen normal neticeyi elbette bulmaya imkân yoktur.

Bir ipte 1500 canbazın birden oynadığını görüp dururken cemaat hangisini alkışlayacağını da bilemez. Yalnız itimat ve sevgi bağlarının yavaş yavaş şüpheye ve nihayet nefrete tahavvül ettiği gün cemiyet bağının kaç düğümünden ibaret olduğunu anlamak isten bile değildir.

Ayarı bozulan kantarı düzeltmek bir teknik işidir. Ayarı bozulan bir karakteri düzeltmek öyle zan ediyorum ki bir ömrün

işi değildir. Serpuş değiştirir gibi doktrin değiştiren fâni, cemiyetin içinde ayarsızlığın aynası olmuştur.

Melâmînin dediği gibi :

«Herkes bir bizini bir bizinden yahşi ve yaman gördüğe»

Gittiçe bozulan ruh ölçüsünün topunu, kantarını artık düzeltmeye kalkmamalıdır.

Hariminizde, samimiyetinizde, kalbinizde zafınıza âşına olan dostun ayarı bozuksa Siz orta malı olmaktan kurtulamazsınız. Her adımda kaldırım taşı sayar gibi fazileti sıralayan adam yanındakilere örnek olayım derken normal olan ayarı da bozduğunuz farkında değildir.

Bu ivicacaların mihrak noktası bulunamayacak mı? Az bir farkla umumî bir düzen verilmesi imkânı bulunan bu karakter spekülasyonuna bir sed ve bend yapılamıyacak mı?

Şüphe yok ki moralistlerin demoralleri yola getirmek için buldukları çare her halde beynin bu ayar merkezine ya münebbih bir ilâç dökerek harekete getirmek veya tendürdiyot akıtarak bu ayarsızlığı öldürmektir.

«Kişi noksanını bilmek gibi ifsan olmaz»

vecizesi bu yolda ve bu durumda canı yanan şairin iç ağrısıdır. Bence mihrak bu olsa gerektir. Ahlâkî mütearifeler her-

— Lütfen çeviriniz —

Aydın bir küme

NASIL YETİŞTİRİLİR?

Her sosyal devrim bir dizi bağları kırar, kınave düşünce için geniş bir alan yaratır. Bu alan içinde bütün olabilmekleri gerçeklemek, yetişek genç ürenlere ilişik bir ödev olu.

Türk büyük devriminin gürelme veriminden memleketi tamamen asıglandırmak bu günki bilim kurumlarımızdan yetişecek aydın kümenin işi olacaktır. Onu içindir ki geleceğin aydın kümesini en iyi bir şekilde hazırlamak, bu günün çok önemli bir kültür meselesidir.

Türk devrimi karşısında kaytaklık tehlikesi yoktur. Ruhan Bu kadar değişmiş bir memleketin geçmişe dönmesi olabilir şey değildir.

Asıl tehlike yeni yetişecek ürenin, devrimin açtığı yolda enerji ile. çabucak yüksekin uğrayamadığı mektepten ziyade cemiyette, umumî hayatta öğrenilir. Her aile ocağı nihayet bu ayarsızlığın ıstılabile yanarken umumun itimadını felce uğratan bu noksanla mücadele etmek herkesi açıklığa, fazilete davet etmek cidalini açmalıyız.. Bir çekiç, bir çivi, iki parça telle bu ayarsızlığı gidermek imkânı olsaydı hepimiz sıra ile ve kolayca demirci dükkânlarını boylar, düzenlenerek çıkardık.

Ne yazık ki kafamızın bu darbelere maddeten tahammülü yok; bari bunu manen yapalım : Her fazilet bir ayar dükkânı, her düzgün adam bir ayar memurudur. Cemiyetin salâhı, vatandaşın huzuru namına..

TURGUT

rüyememelerinde, memleketi sosyal alanda en yüksek kerteğe çıkaramamalarıdır. Bu tehlikenin önünü almak için aydın küme yetiştirecek olan bilim kurumlarımızın anlamca çok enerjili olması gerekir. Bu kuvveti özgülikle öğretmenlerimizin devrim ülküsünü genç tinlere oydam kapasitesinde ve öğretim, eğitim sistemide aramak zorundayız. Devrim, kısa bir çağda Türk ulusunu en yüksek sosyal düzeye çıkarmak ülküsünü tinlere aşılmalıdır.

Nerede ulusal yüksek bir kınav görürseniz hemen hepsinin döngesi bu ülküdür.

Öğretmenler bu idealin coşmasını gençlere enerji ile oydamlıyabilir.

Gençler, daha okul sıralarında Türk ulusunun hiç bir alanda diğer uluslardan geri kalmasına dayanamayacak şekilde yetiştirilmeli; onlara etensel ve tinel kuvvetlerini bu yüksek umayın üremesine hasretmek coşgunluğunu aşılmalıdır. Genç dimağlarda Türk yüksekliğine ilişik ulusal uluksa ve ulusal duyguların enerjilenmesine çalışılmalıdır. Yâni her çocuk Türklüğün aşkıyla büyümeli, benliğini, Türklüğünü her şeyden üstün tutmalıdır.

Şartlı yönetimin ilk yıllarında eğitim meseleleriyle uğraşanlar eğitim ve alımın amaç ve ereği gibi en temelli soruyu bırakmışlar, yahut bütün bütüne soyut bir ideyi eğitimin en temelli dingili gibi gös termişlerdir.

Bunlara göre eğitim çocuklarda ve gençlerde "insanî yordamların oranlıca açılmasına yarar", fakat bu açılış ne için? gençler eğitim ve alım ile kazanacakları enerjiyi bir erek uğrunda kullanmağı bilmedikten sonra onların bilgilerinden ne fayda hasıl olur. Böyle bir ereğin coşmasını duymayanlarda şiddetli kınav olamaz. Kuvvetli bir hayata sahip olmayan bir

Pınar

Yüce dağda, yeşil yayla başında;
Kekik kokar toprağında, taşında.
Bir sevdalı gibi on beş yaşında
Hırçın hırçın çağla Pınar, Akpınar;
Sevda gibi gönülleri yak Pınar!

Bin bir renkle işle güzel yaylayı,
Mor menekşe sende tutsun halayı;
Arayalım sende güzü elâyi.
Hırçın hırçın çağla pınar, Akpınar,
Sevda gibi gönülleri yak Pınar.

Ne de uymuş bu ad sana, Akpınar.
Çelenkler yap çiçeklerden tak, Pınar.
Suyun gibi içimiz apak Pınar.
Hırçın hırçın çağla, Pınar, Akpınar;
Sevda gibi gönülleri yak Pınar!..

Ü

en zor dakikalarda kendilerinin oyuna baş vurmuştur. Halbuki bunlar olmaları görme ve onların sonuçlarını anlayacak kapasitede olmadıkları için bazan ulusal saldırılara bile engel olmuşlardır.

İşte biz öğretmenler bu gün böyle üren değil, vatanına, yurduna, ulusuna düşkün ve coşgun üren yetiştirmek arzusundayız.

Büyük bir devrim yaptık, yarınki aydın kümenin çalışması ile memleket, devriminin ülküsüne erişecektir.

Bu kümeyi yetiştirecek olan biz öğretmenlerin üzerine en büyük sorav yüklenmiştir. Ödevlerimizi ancak gençlerde sosyal ereğe yaslanmış zorlu kınav uyardırmakla görüme dayanan ve dirimi kuvvetleniren, zenginleştiren bir bilgi yaratmakla borcumuzu ödeyebiliriz.

Hüseyin Aral

ülkü nğrunda çetin kınav kapasitesine malik bulunmayan aydın bir küme Türkiye gibi her alanda yeni yaratılara muhtaç bir memlekette ödevini yapamaz. Sosyal bir ereğe çevrilmiş olmayan eğitim ve oydamın ne kıymeti vardır. Şu halde bilim kurumlarımız bütün kuvvetlerini sosyal bir erek uğrunda harcıya bilecek gençler yetiştirmeye zorludur. Bu ereği devrim çizmiştir. Türk ulusunu her alanda en yüksek düzeye çıkarmak, batı soysallığı içinde en yenli, etensel ve tinel erek itibarile en donanmış hâle getirmek aydın kümenin bütün kınavını bu ulusal ülkü etrafında toplamak gerekir. İşte düşünücü vatandaş yetiştirecek olan biz öğretmenlerin eğitimde amaçlıyacağımız erek budur. Fakat bu da yetişmez; kuvvetli bir aydın küme yetişmesi için düne bakılınca öğretim sisteminde de temelli bir değişme gerektir. Bu değişmenin en önemli temeli gençlerde görüm, en geniş anlamda deneme kapasitesini artırmaktır. Herkes etrafındaki eşyaya, olâçlara bakar. Fakat ancak belli bilgilerle donatılan dimağlarda görüm kapasitesi hasıl olabilir. Hangi kertede olursa olsun her çeşit eğitimin en önemli amacı eşyaya ve varlıklara, dirimsel olâçlara karşı görüm kapasitesini artırmak olmalıdır.

Böyle öğretim, bilgileri dirimeve olgulara bağlar. Daima belgelenecek hale sokar. İnsanları bir dizi kuru inançlara saplanmaktan kurtarır. Dimağdaki düşünceler daima yeni görümlerle zenginleşecek bir hal alır.

Kuru adam yerine dimağı evrime uygun bir insan vücuda gelir. Tanzimattan beri görüm kapasitesi aksaklığa uğrayan ve fakat bir dizi bilgilere sahip olan kümeden çok zarar gördük. Memleket bunlara bilgin ve düşünücü gözile bakmış

Konferans :

İNKILÂB

—14 üncü sayıncı devâmı —

Sendika teşkilâtının temeli de böyle atıldı. İşçiler durmadan teşkilâtlanıyorlardı. Artık başlarında ve saflarında okumuşlar, âlimler vardı. Çok geçmeden adet çokluklarından istifade yolunu bulup siyasî partiler teşkilî suretile siyasaya karıştılar. İşçi ve sosyalist partileri böylece teşekkül ederek her tarafta sesini kuvvetle işittirmeğe başladı. Şimdi müdafaadan "tecavüze" geçiyorlardı. İstihsal aletlerine el koymak istiyorlardı, mülkiyete aleyhtardılar, Mal bizim olsun diyorlardı, vermezlerse cebren alalım, başka sınıfları ortadan kaldıralım, işçiler dünki asilzadeler gibi mümtaz sınıf teşkil edip hükümeti ele alsınlar, müşterek düşmanları ne şu ne bu millet; sade mal sahipleri yani varlıklı olanlardı, onların paralarını rahat rahat yatırıp yiyecek yerde binaya, makineye gaip tehlikesini göze aldıklarını, kendilerine böylece ekmek parasını çıkarmak fırsatı bırakmakta ve herkesin malı olan devlet hazinesine vergi vermekle yaptıkları iyiliği de kale almıyorlardı. Böylece işçiler teşkilâtlarını ulusal sınırların dışına da sirayet ettirdiler. Uluslar arası sosyalist teşkilâtı ortaya çıktı (Internasyonal) işçiler nihayet Rusyada muvaffak oldular. İdareyi ellerine aldılar. Dünyada ilk defa bir komünist rejim teessüs etti. Tabii ilk işi kendi-

sine yol açmak safdilliğinde bulunan hürriyet inkılâbı prensiplerinin yani mutlak hürriyetin ve serbestinin ortadan kaldırılması oldu. Başka yerlerde de aynı emellerle kaynaşmalar oldu amma hareket durduruldu. Ve ... kırıldı. Çünkü başka yerlerde Rusya gibi bütün toprak ve servet yalnız bir kaç kişinin elinde toplanmış değildi. Başka yerlerde ekseriyet, bizde olduğu gibi köylüde idi. Köylü toprak sahibidir, toprağına bağlıdır ve böyle safsatlardan tab'an hoşlanmaz. Esnaf, tüccar ve memurlarda onlarla birlikti. Onun için komünizm Rusyadan başka yerde muvaffak olamadı ve tutunamadı, zaten Rusyada da yavaş yavaş rengini değiştirdi... Bu gün eski aykırı hayallerden çoğu bir tarafa bırakılmıştır.

Rusyadan sonra en fazla kaynaşmalar İtalya ile Almanya da oldu. İtalyada işçiler epi azıtmışlar, bazı yerlerde mal sahibinin mallarını zabta bile kalkışmışlardı. Amma Şimalde Mussolini'nin reisliği altında başlayan ve Faşizm adını taşıyan bir hareket oldu. İktidarı ele aldı. Diktatörlüğü kurdu bunları az sonra susdurdu ve memleketi zabıt ve ratı altına soktu; İtalyanın yeni rejimi sınıf mücadelesine, beynelmilelciliğe ve diğer sınıfların tanıdığı siyasal inanlara zıttır ve demokrasiyi, fırkaları ve hürriyet ihtilâlinin geçirdiği parlamantarizimi inkâr eder.

Almanyada Hitler'in kurduğu yeni rejim de aşağı yukarı aynı akide-

lere sahiptir. Demek oluyorki her ikisi de ;

A) Sınıf ihtilâline karşı açıkça cephe açmışlar.

B) Bu hızla giderken hürriyet inkılâbının emekdar prensiplerinden çoğunu da bir tarafa atmışlardır.

Ç) Otoriter devletler kurmuşlardır.

Buraya kadar gelmişken izah etmek isterimki bizim inkılâbımız « Ulusal Şef » bakımından da dışarda gördüklerimize benzemez.

Pekerin dediği gibi :

« Biz şefi anlamak yolunda bah-tiyar bir milletiz. Yaşadığımız büyük hadiseler (Şef) kıymetinin ne olduğunu ölçüp biçmek ve iyi anlamak fırsatını bize verdi...

Bizde Şef ne bir peygamber ne de diktatördür. Şef Bize göre ısıtıcıdır, besleyici, alıp götürücü vasıflarıyla başta olandır ! Fakat onunla birlikte giden ve inanan varlıkların yekûnunu bir sürü telâkki etmek hatadır.

şefin onuru da değeri gibi üstün olmalıdır. Hiç kıymet taşımayan bir sürü farzedilen yığınların başında olmağı onur tanıyan bir Şef telakkisi yeni Türkiyenin anlayışında yer almıştır.

Türk ulusu yer yüzünün bu günkü karma karışık şartları içinde çıkar bir yol ararken kendi evlâtları içinden her türlü değer, ahlâk irade, cesaret ve kültür bakımından en yükseğini Şef olarak başında görmek bahtıyarlığına erişmiştir.

Türk inkılâbının vasıfları

1 — Türk inkılâbı her şeyden evvel halkçıdır. Halkçı demek

(Ulus içinde hiç bir imtiyaz ve üstünlük tanımımıyan ve her ferdini öteki kadar şeref ve hak sahibi sahibi sayan ekonomik alanda birini ötekine, işçiyi patrona, patronu işçiye mahkûm edecek, müstehliki muhtahsılın eline düşürecek vaziyetlere müsaade etmiyen bir varlık) demektir. O halde bizim inkılâbımız her şeyden evvel sınıf mücadelesini red deder bizim inkılâbımız keza hür-

riyet inkılâbının iyi taraflarını kâmilan kabul eder ve yukarda saydığımız mahzurlarına karşı tetbirdir. Bu itibarla ne mutlakiyet rejiminin bazı hususiyetlerini tazeliyen Faşizm ne de aynı vadede yürüyen sosyal Sosyalizime benzer. Bizim inkılâbımız bizim tarihimizin mahsûlüdür, yalnız bizee benzer.

II -- Türkiye inkılâbı inkılâbların en güçlerinden biridir. Çünkü sökecek ve yerine konacak unsurlar ne kadar çok, derin ve eski iseler, bunları söküp yerlerine yenilerini koymak o kadar güçtür.

III — Türk inkılâbı kuvvetli olmağı emreder. Çünkü mücadele edilecek unsurlar derin ve asırlardan beri köşleşmiş şeylerdir. Kâh silâha, kâh kitaba, kâh annaneye kâh ifale ve kâh itiyada karşı mücadele için çok kuvvetli olmak lâzımgelceğine şüphe yoktur.

IV — Türk inkılâbı derindir. Çünkü ki bir çok inkılâplar yalnız siyasal değişiklikleei amaç edindiği halde ulusal, siyasal, sosyal, ekonomik

ve kültürel bir çok amaçların bir-
den peşinden koşmuş ve bütün bu
sahaların derinliklerinde aynı zama-
nda tesir yapmağa muvaffak olmuş-
tur.

V — Türk inkılâbı bir bütündür.

Yani ulusal, sosyal, siyasal, ekono-
mik ve kültürel kısımları tecezzi ka-
kabul etmez bir küldür, ve bütün
parçaları tamam olmadan bir par-
çası iyi izah olunamaz.

VI — Türk inkılâbı tesirleri ba-
kımından evrenseldir. Çünkü dün-

yanın köşeciğinde olmuş münferit
bir hadise değil dünya hayatının
derinliklerinde, ulusal, siyasal, ekono-
mik ve sosyal bir çok akisler
yapmış ve yapacak büyük bir ha-
disedir.

Coğrafya bakımından : bu inkılâ-
bın ceryan ettiği yer Asya ile Av-
rupa'nın birleştiği canlı noktadır.
Başaranlar bakımından : yapanın
Türk milleti olması yani hakim mil-
let, medeniyet kurmuş ve başkanla-
rını idare etmiş bir ırk oluşu mev-
zu bahistir.

Zaman bakımından : harp sonra-
sı umumî kaynaşması sırasında
vukuudur.

Binaenaley doğuda şarkın geri ve
yoksul milletleri önünde gözleri ka-
maştırıcı bir örnek olmaktadır. Ba-
tıya gelince buradaki ileri milletle-
rin çoğu doğuda alâkalı olduğu için
ve siyasal rejimde üstünde durulma-
ğa değer hususiyetler olduğu için,
din telekkimizin Katolik partileri ne-
vinden partiler teşekkülüne müsait
bulunmaması itibarile hakikî Avrupa
lâyiklerinin muhabbetini kazanması

Ayla Konuşmalar.

Yeşil bir su yığını ...

Elektriğin sarı ışıklarıyla parıl
parıl yanyor ... Dizilerle gelen inci
taneleri göklere çıkmak isteğele çır-
pınıyor ... Görünmiyen bir el bu di-
zileri dağıtıyor. İnen damlalar mavi
yuvanın koynunda, oynuyor, çır-
pınıyor, renk renk batıp çıkıyorlar.
Ortalık siyah ...

Yükseklerden gülümsiyen, gözle-
rini kırpan gece nöbetçisi. Bakışla-
rının ışığını yeşilliklerde saklamak
istiyor. Medeniyetin parlak gözü
gelen ışıkları sivri, yaldızlı oklarla
kırıyor, parçalıyor tabiata yeni gö-
zünü açan ağaçların bahar çiçekle-
rinin sevinçlerini, oynayışlarını, bo-
yun kırmalarını kamçılıyor. Onlar-
da bu vuruşla coşuyorlar ne bükül-
meler ... Zevklerinin, eğlencelerinin
serhoşluğuyla titreyiyorlar .. Karan-
lıkları aydınlatan zehirli iğneler,
parlak ziyalarıyla ortalığı yıkıyor.
Karanlıkları deliyor, kuytu yer-
lerde sönüyor.

tabii olduğu için, medeniyet ve tere-
kkî bakımından bu medeniyet yeni
ve kuvvetli bir müdafî için; ekono-
mik bakımından bir yarım müstem-
leke olan Türkiyenin bu gün sana-
yici olması kendilerini hayli düşün-
düğü için inkılâbımız cidden
evrensel bir hadise teşkil eder.

Atatürk'e hepimizden sevgi ve say-
gılar

— Bitti —

Bu nuraniyet içinde karşıdan yük-
selen temiz, saf duygulu kavi seci-
yeli bir varlık var : (HALKEVİ
BİNASI). Sinesinde taşıdığı yaltı-
rık ve kültür kılınıyla istikbali
koruyacak, Türk'ü ve Türk'lüğü yük-
seltecek kültürlü yuva ..

Zati ziyanın altında do-
laşan, oynayan çocuklar okdadar
neşeliler ki .. Bu sevinç fışkıran ka-
filenin yalnız seslerini işitiyorum.

Gecenin ninnisini dinliyorum :

Bu su yığını, engin denizler gibi
köpürüyor, haykırıyor : Kenarlarını
parçalamak isteğele yalıyor .. Bir az
sonra sakinleşiyor

Dupduru bir aynenin yüzü kadar
hayalli ve pırlıtlı. Bu sakin hayal-
leri dalgalandıran damlacıklar hül-
yalı âlemde uyumağa geliyorlar ...

Yataklarına girerken ince ince
sesler, fısıltılar geliyor, dinliyorum
Baharın ılık nefeslerini, tabiatın ko-
yu mavi güzelliğini, parlaklığını
doya doya içiyorum ..

Diyorlar ki :

— Bizi seyreden çocuk! gözlerin
izlerimizi güdüyor, ne isteyorsun ?
geldiğimiz gittiğimiz yerleri öğren-
mek mi ?

Biz muhitimizden aldığımız kuv-
vetle göklerin sihrini anlamak için
yükseliyor, topladığımız füsunları
bu gördüğün mermer çukura dö-
küz. Bunları dinlerken göklerin
perisi gözlerimi kamaştırıyor. Bi-
jazda beni dinle diyor.

— Sende istikbalin siyah gecesin-
de parlayan, bir yıldız, bir kıvılcım,
bir ateş parçası ol ... Karanlıkları
aydınlat. Kuytu yerlere ışıklarını
gönder. Hiç bir el hiç bir varlık

seni söndürmesin ... Daima yan.

— Gecenin güzel kızı! içindeki
gönenç alevini saran, baykınlaştıran
bir ışık tufanı içindeyim .. İstiyorum-
ki içindeki bu ışık tufanının renk
ve dalgalarından size bir tablo su-
nayım. fakat ruhlar eenginleştiği za-
man diller okadar zavallı kalıyor ki
ne deyeyim nereden başlayayım.
Ülküler neslinin mavi güneşini, sarı
arslanını Türk kurtarıcısını tanı-
maz mısın ?...

İşte o bizi kucaklayan bir ışık
tanrısı, bizde onun içinde yaşayan
birer kıvılcım .. Bir kıvılcımın idea-
lı ne olabilirdi. Yeni bir hayat âle-
mi tutuşturma değil mi ?

İşte kıvılcımlar projelerini böy-
lece çiziyor :

Bizler gecelerin koynundaki kör-
pe nesiller gündüzlerin ışığını içirir-
ken yarının işini bu günden yapı-
cağız. Onun yaptıkları gibi.

Bizler kapkara şuurların içine
dalarken arkamızı yalnız kendimize
dayayacağız. Onun gibi ...

Bizler, küflü izbelerin ocağını
yandırdığımız vakit ıttırdıklarımız-
dan yalnız sevgengenliğin sesi işitile-
cek onun gibi.

En medeni en yüksek amaçlara
koşarken yolumuz karanlık değil
içimiz boş değildir. Ellerimizde o-
nun yaptığı meşgale, içlerimizde o-
nun verdiği ideal hızı var .. Büyük
devrimler yapan Ulu Türk önderi
ATATÜRK'ün izinde giden yolcularız...

Duygularımı mavi atlasına ışık-
larınla işledim ...

Bu tablom sana armağan olsun.
Gecenin güzel Kızı.

Perihan Ataç

« Kemali ümmî » Divanı

— Geçen sayıdan devam —

Bahri Kesrette bu vahdet mevcinin pa-
yanı yok
Gark olur bahriler anda kim kenar olmaz
kişi .

Ve :
Ol kadehten kim (Elestü) vaktinde oldu
mest
Mustafa ol Padişahın meclisinde sakidir .

Ve :
İlâhî perdeni götür gözümünden
Ki fark edem dünümü gündüzümünden .

Ve :
Nice bir odlara yanıp topraklara düşüp
sınıp
Yeller gibi daim esip, sular gibi çağlayasın .

Ve :
Ey gehi akla uyup, gâhı dönüp nefse uyan
Ey gehi canile demsaz, gehi tende gönül
Ey gehi dağda gâh, bağda bahçede gezen
Ey gehi Ova, gâh yazuya bende gönül .

Divanda yer yer « tasvvuf ahlâkı » na
ilişkin öğütlere rastlanır :
Yu safa suyuyla kalbin rengini
Ta safiler rengine boyanasın .

Ve :
Gerçek aşıklar cihan huplarının
Zülfüne gönlünü berdâr etmedi .

Ve :
Nişansız kimseye âşık denilmez
Benzi sarı gözü yaş olmayınca
Belirmez çehrelerde bu alâyım .
Ciğerler derdile baş olmayınca .

Ve :
Netekim dertten sakınırlar sağlar
Sen dahi dert iste devadan sakın .

Ve :
Çün kılavuzsuz yürürsün yoldan azsan
tanmıdır .
işlediğin işi niçin bir uluya tanmadın .

Ve :
Diriğa nefsimiz oldu haramı .
Helâldan tatlırak yeriz haramı
Bahayım gibi yeriz yermeziz hiç
Acı, tatlı, göynük, hamı .

Ve :
Heyhat kani ol yüzü gün saçı dün
Kaşları hilâl alnı pürenvar ölüm var .

Divanda gününün büyüklerine
yazdığı ağıtlarda vardır ki : 12 inci
sayımızda (Hamidetdin Aksarayı) ya
yazdığını gördük .

« Kemali ümmî » nin çok yazdığı
ve çok güzel yazdığı konulardan
biri de (tabiat tasvirleri) dir. « Ke-
mali ümmî » bu bakımdan da bir
dikmendir . Sanki baharda çiçekler-
le açar, onlarla konuşur ve onları
birbirleriyle konuşturur :

Navruz açıldı Çiğdemle koşa geldiler .
Evvel kılavuz oldu yine ol düyârı gör .
Anber, Semen, Şakayık, hem hatmı erguvan,
Sünbül, Menefşe ve Lâle, Nesrin o yari gör.
Reyhan salar bu mecliste başını mest
Nerkis yazar oldu kadah tutup humarı gör.

Kamu çiçekler erdi yine ve peya pey hem
Nagâh erişti izzile gülli şehsüvarı gör .
Kaldırdı Gül nikabını bin izzü nazile
Arzetti yine Bülbüle ziyba ızarı gör .
Artırdı yine derdini biçare Bülbülün
Ne meth okur Güle o bîkararı gör .

Ve :

Erişti Beşir kılavuz çiğdem ve Navruz
Andan geru her biri peyapey erer oldu .
Kargu sanevber alemin götürüp erdi .
Gül şaha kamu çiçekler niger oldu .
Nesrin, Diyahin, Ebar, Sünbül, Gülnar
Lâle şakayık, semen Nilüfer oldu .
Sağınca ve solunca ve ardınca ve önünce
Kimi piyade kimi binip eşer oldu .
Erdi Yasemin, hatmi susan gül önünce
Birsi kılınç çekti biri pa siper oldu .
Menefşe Günü günüleyip boynunu eğmiş
Nerkis sevinip nazla gözün süzer oldu .
Gül tahtına ağup denli hizmete durdu
Kimi elin öper, kimi ayağına düşer oldu .

Baharda kuşların ötüşü « Kemali
ümmî » ye neler anlatır :
Tor tanla çimenden yana gönül kulağın tut
Kuşları eşit kim nice hoş hoş öter oldu .
Hüd hüd, üveyik, turaç ve Gövercin
Süphanı hoş avaz ile tesbih eder oldu .
Sularda yüzer şazoluben Ördekle Kaz
Hem Tavusu gör bahçede ne cilveğer oldu .

Ve :
Bu kamu kuşlar havada dembedem pervaz
urur
Her biri saydın kovar sunğur şahin ve şeh-
baz .

Ağaçlar ve meyvelerde gözürden kaç-
mamıştır :
Her biri bir levinde donandı ağaçların
Dibinde gölge ve dahi âbı kenarı gör
Ayva çiçekleri açuben akçasın ve bohçasın
Huplar başına nice saçar nisâri gör .
Arasta oldu kudretle erdi her nebat
Şeftali, Kaysı ve Armut, Uzüm, Elma ve
Narı gör

Ve :
Gel bağa teferrüç kıluben ibretle bak
Görkim bu ağaçlar ne aceb muteber oldu .

§

Niğdede (Kemali ümmî) diye anılır,
fakat adı İsmaildir . Bunu bir şiirinde ken-
disi yazıyor :
Kulların kemteridir İsmail
Ne var « Ümmî Kemal » ise lakabı
Nazımda hocası (hoca Ali) dir . Bu-
nu da bir bahariyesinden anlıyoruz .

Kim ola (Kemali ümmî) bu resme söz ede
Meğerki sınık kalbine erden nazar oldu .
Bülbüllere gülşende sabak verse aceb mi ?
Üstad ana (Hoca Ali) gibi er oldu .

(Kemali ümmî) zaifin sözlerinde
Muradı kendüden sonra düadır .
Bizi kim kadih ve zem ederse bizim
Ana kıldığımız methu senadır .

Diye alçak gönüllülük gösteren (Ke-
mali ümmî) haklı olarak şairliğile öğren-
mekten kendini alamamıştır :

Değme ağız ne bilir söz tadını
Ehli dil anlarki ne söyler bu dil .
Ve :
Zikirde gerçi hamuşum şiirde ehli güftarım
diyor .

§

Kemali ümmînin şivesi şöyledir .
Nice bir bu dünyanın ağısuna
Bal sanuben parmağını banasın
Ve :
Kendü aybın anup ağla zinhar
Ayrugun aybına bakup gülmegil
Kendü özünden kimseyi hiç görme kim
Yerüben yğrenç olma sev sev

15 inci yüz yılda Çeveninin en kuv-
vetli şairi olan Kemali ümmî (aruz vez-
nini ve klasik nazım şekillerini) eksiksiz
kullanmıştır . Akpınarın gelecek sayıla-
rında (Edebî şahsiyetini) de yazacağız .

Niğde : M. Z. Oral

Değirmenden ...

Gün yurduna çekilmişti. Çabucak sergileri topladı. Yunağın başında suraya buraya atılmış - kürek çine dir gibi - ne varsa içeri aldı. Bu işleri bir alışkanlık zoruyla yapmıştı. O kadar dalgındı ki ne yaptığını kendisi de bilmiyordu.

İşler bitmişti. Tekneyi kaydı; değirmenin bir köşesinde, söğüt dallarından yaptığı karyolamsı, alaçağın üzerindeki yatağına uzandı. Büyük bir yorgunluk hissediyordu. Varlığını uykunun dinlendirici kucığına atmıya ne kadar muhtaçtı. Gözlerini yumdu. Bir boşluğa uçuyor gibiydi. İsteddiği durumdan kaçıyor! Uyuyamıyor, başı cayır cayır yanıyordu.

Taşın ışığı, fisinden fışkıran suların çarkın kanatlarında yarattığı ritimler, şakşak her gün uykusunu örerken bugün neden ruhunu derinleştiriyordu. İçinin sakin sularından dalgalar yapan, uykusunu kaçıran etke ne idi.

Gece yarısından beri taş dönmiyordu. Dişenecekti. Dişegi külünk köydeydi. Değirmenin tıkrıdsızlığı da hiç sevilmiyor; işlemiyen değirmen bir mağarayı andırıyordu.

Üfkün gözleri ağarırken Maraz oğlu atına atladı. Aletleri getirmek için köye gidiyordu. Yeşil burç'un hırs uyandıran güzel evleri arasından geçti. Derenin koyu yeşillikleri arasına gizlenen gölgelere daldı.

Elma bahçelerini kucaklayan kara kayalıklara tırmandığı zaman, gö-

gün mavilikleri içine akan beyazlıklar yıldızları yutmuş, yalnız çoban yıldızı bir kandil gibi kalmıştı. Neden sonra köye girdi.

Ak taştan yapılmış büyük bir evin önünden geçiyordu; sıyrılan bir pencerenin gürültüsünden atı irkildi. Başını çevirdi, bir kız ... Bir Rum kız - Sabah kadar taze, Afrodid kadar oynak - gülümsüyordu. O anda göğsünde çarpınan bir şeyin bütün vücudüne ateş dağıttığını duydu. Her gün gördüğü kız bugün kendisine ne yapmıştı? Niçin gülümsemişti?...

Evlerine vardığı zaman içi içine sığmıyordu. Külünkle dişegiye heybeye koydu anasının,

— Bir süt içte öyle git, demesine falan kulak asmadan hemen döndü.

Gözleri, pencerede biraz evvel gördüğünü arayordu. Ne yazık, kimse-cikler yoktu. Ev gözden kayboluncıya kadar hep arkasına bakmıştı.

Akşam çok geç olmuştu. « Söğüt dallarından yapılan alaçağın üzerindeki yatağına uzandı. Varlığını uykunun dinlendirici kucığına atmıya ne kadar muhtaçtı. Gözlerini yumdu. Bir boşluğa uçuyor gibiydi. İsteddiği durmadan kaçıyor. Uyuyamıyor, başı cayır cayır yanıyordu. Taşın ışığı, fisinden fışkıran suların çarkın kanatlarında yarattığı ritimler, şakşak hergün uykusunu örerken bugün ruhunu derinleştiriyordu. » Hep düşündü ... Düşündü ... Keremi Garibi okumuştı.

« Sazalcadan çıktım bende gelirim
İflah olmam ben bu dertten ölürüm »

Sabahleyin erkenden yine köyün yolunu tuttu. Beyaz evin önünden heyecanla geçtikten sonra babasına vardı.

— Babacığım hastalandım, bir kaç gün değirmene gidemiyeceğim. Ne olur birazda agram çalışsın, dedi. Babası da,

— Peki, diyerek oğlunu kırmadı. Ne kadar sevinmişti. Heyecanlı dakikalar dakikaları, saatler saatleri, Günler günleri gitti. Çeşme yolunda her gün Anastasyayı bekliyordu. İlk gün bir şey deyəmemişti. Yalnız bakışlarından, aşkını okutmuştu.

Ercesi gün yine çeşme yolunda geçerken.

— Kız, seni seviyom, bana gelin mi? Dedi. Bir cevap alamadı. Sabırsızlık içini yiyip bitiriyordu.

Çeşme yolundan hiç ayrılmıyordu. Bir gün bir fırsat buldu. Yolda kimse yoktu. Fazlaca sokuldu.

— Kız bana gelecekmisin? gelmiyecekmisin? Gelmezsen seni zorla kaçıracağım; bana bir cevap ver, dedi. Kız güldü. Demekki sevilirdi. Heyecanlar heyecanlardan üstün geldi. Bahtının yüzü gülmüştü. Bu kızı kavuşursa dünyada ondan bahtlı kimse olmayacaktı. - Sevil-dikten sonra - artık Anastasyadan onu ölüm ayırabilirdi.

Görüşmeler konuşmalar başlamıştı. Kız hakkıya gelecekti ama bu nasıl olacaktı. Müslümana nasıl varırdı. Anasından, babasından, kardeşlerinde geçmek gerekti.

Maraz oğlu oğlunun çapkınlıklarını duymuştu; sıkıştırdı. Ağzından

hiç bir şey alamadı. Tekrar oğlunu değirmene gönderdi. Hakkı değirmende durabilirmiydi? Her sabah erkenden yalçın yokuşları çığneyor; dağlar perisinin hayalile yaşıyordu.

Dedi kodular artık kızı görmesini güçleştirmişti. Issız yollar da bestelediği türkünün ezgileriyle yüreğinin ateşine kor katıyor, Anastasyanın vefasızlığını sayıyordu.

« Bir Urum dilberi yaktı yandırdı
Al yanaktan bir buse verdi kandırdı
Alırım dedi de beni inandırdı
Ugramaz peşime yar töbeler olsun »

Anastasyasız yaşayamazdı. Daldığı o mavi gözlerin enginliklerinden bir kenara çıkması imkânsızdı. Büyülenmişti. O gözler bütün benliğine hâkimdi. Onun rengi göklerden güzel, denizlerden sevimli idi. Saçlarının her teli için bir gez asılmağa razıydı. Ah, o din arada ne büyük engeldi. Seviyordu. Çılgınca seviyordu. Sevidiğini de düşündükçe iyice coşuyordu. Babası zengindi. Rumda zengindi; bir çok akrabaları delikanlı oğulları vardı. Hakkıya çok kızıyorlardı. Biricik kızlarının dinden çıkmasına razı olmazlardı. Hakkının Afrodite kavuşması çok güç olacaktı. Fakat o gözler için her şeye hazırды.

Değirmenin un kokan havası içinde yaşamak çok gücüne gitmeğe başlamıştı. Günler tırtıklı, paslı bir zincir gibi, yüreğinden birer parça kopararak geçiyordu. Tahammülü kırılmıştı. Değişmiyen göreyler, işler, macerasız gidişler çok ağırdı. Kararını verdi: Bu kızı doğrulukla

vermiyeceklerdi; kaçırmaktan başka çare yoktu. Fakat bunu nasıl yapacaktı... Kıza evden dışarı adım atırmıyorlardı. Kızın kardaşları kendine çok kızıyorlardı.

* *

Değirmeni Rum çırağa bırakıyor, hergün gidip gelmesine devam ediyordu, yollarda, gece bütün kaçırma plânlarını kuruyordu. Her tehlikeyi göze almıştı.

« Sazalcadan çıktım benzim bozuldu,

Ak almıma kara yazı yazıldı »

Yine bir akşam çırakla işleri bitirdiler. Ay yoktu, değirmenin eşigi ne oturdular. Müşteri de yoktu, kömeli bir zahireyi üğütüyorlardı.

İki saatten beri su azaltmıştı. Değirmen gıldır gıldır dönüyor; teknedeki zahire ancak sabaha yakın biterdi :

Değirmenin koca saçlı kapısını kapadılar. Hakkı yatağına, çırak sergileri çekerek çuvalların üzerine uzandı. Uyku yine uzaktı. Artık tek düşüncesi kaçırma yollarıydı.

Gece belki yarıya yaklaşmıştı. Çırak yavaşça dışarı çıktı; epice geç geldi. Hakkı çıraktan huylanmıyor değildi, içeri girerken kapıyı sürmediğini anlayınca kuşkusunu arttı. İçine bir korku geldiyse de kendini çabuk toparladı.

Bir gün Rumlarla çarpışacağı apaçıktı. Denegi, Sazlıca Rumlarla dolu idi. Onun için ihtiyatlı davranıyordu. Gözleri açıldı. Unluğa yakın duvarda bir tahta parçası üzerinde yerleştirilmiş idare lambası ölgün yanıyordu; divara, tavana yeni

karalar işleyordu. Tozan un tikeleri büyüyen küçülen yaltırık oklarının vurmasıyla köpüren suların havaya dağılan tikelerine benzemişti. Liğorun nefes alışlarını değirmenin gürültüsüne rağmen duyuyordu. Bu esnada dışardan bir hisilti geldi. Birisinin yere atılmış söğüt dallarına takıldığı muhakkaktı; arkasını geydi. Dışarı çıkacaktı. Birdenbire müthiş bir çatırdı ile koca kapu ta dibine kadar gerildi. İki sopalı, üçü tabancalı beş kişi içeri daldı, bunların görünmesile, idare lambasının sönmesi bir olmuştu. Zifiri karanlıkta taş yiyen köpek sesi gibi bir ses dalgalanmıştı. Yanlışlıkla ilk deyneği Liğor yimişti. Hakkı teknenin üzerinde, lüverve elinde idi. Rumlar sağa sola kavranıyorlardı. Nasıl olsa bulunacaktı. Kafasından yıldırım gibi bir fikir geçti: Yel ağacının dibindeki delikten suyun içine atlamak.

Gurültüden, ayak seslerinden yanından uzaklaştıklarını anladı. Bir çeviklikle teknenin üzerinden inerek delikten sarkmıştı. Dönen çarkla duvar arasından yarı ıslanmış olarak dışarı çıktı. Fırsat bu fırsattı. Gelenlerin Anastasyanın kardaşları ve akrabaları olduğuna şüphe yoktu. Sazalcanın yolunu tuttu. O biçimsiz yalçın kayalar arasında düğümlenen yollarda kuş gibi gidiyordu.

Değirmendekinden daha fazla heyecanlı idi. Soluk soluğa beyaz konağa ulaştı: Anastasyanın penceresine bir kaç çakıl fırlattı - bu onların parolasıydı - cam yavaşça sıyrıldı, titrek bir ses;

— Hakkı !

— Benim kız .. çabuk .. kaçacağız...

Kız da bunu bekliyordu.

— Sabret, geliyorum, dedi.

Hakkı kının ağzında idi. Kapının yavaşça demiri alındı, sabit kanadı açıldı. Elinde bir bohçayla Anastasya çıktı.

— Ne o kız ?

— !

— At şu babayın malını !..

Bohçayı elinden çekip fırlattı. Taşlar üzerinden keklik gibi sekiyorlardı. Bor'a gidiyorlardı. Bor'da Hakkının halası vardı.

Rumlar çok gezinmişti. Liğora idareyi yaktırdılar. Değirmenin içinde aramadık yer bırakmadılar. Kapıdan çıkan olmamıştı. Kaçılacak, saklanacak bir delik te bulamadılar. Koca delikanlı sırrolmuştu !..

Dışarı çıktılar, aradılar, taradılar, yok... Sabaha karşı köye dönmek zorunda kaldılar.

Kapılarının önüne geldikleri zaman birden afalladılar. Kapı açık, önünde dağınık bir bohça duruyordu. Mesele anlaşılmıştı. Doğrudan doğruya hükümete baş vurdular..

Jandarmalar takip ediyordu : Hakkı avını nasıl elinden verirdi. O av ki hayatıydı. O gözler ki, enginliklerinde benliği âciz bir sandal gibi kalmıştı. Nasıl ayrılırdı ?..

İstanbulda bulunan amcasının yanına kaçmayı göze aldı.

« Vuruldum da bir Urumun kızın

Sazalcadan çıktım derya yüzün »

Onlar şimdi Marmaranın yeşil sularını yarararak ilerliyor, kuracakları mutluluk yuvasının yollarını kısaltıyorlardı.

Ü

Niğde Tarihi

Akpınarın 14 üncü sayısının 4 üncü Sahifesinin devamı

Akşehir, Konyayı hatta İçelden başka İbrahim elindeki yerleri aldırıldı.

İçelin geçilmez yolları lağımalar atılarak açılıyordu. İbrahim işin nereye varacağını anlayınca gününün bilginlerinden Hamza çelebiyi gönderdi. Hamza çelebinin dileği üzerine İbrahim suç bağışlandı. Yurtları geri verildi.

İbrahim yedi oğlu vardı. Tarihlerin çoğunda yazıldığına göre büyük oğlu İshak caryeden doğmuştu. Osmanlı oğlu kızından ise pirAhmet, Kasım, Karaman, Alâeddin, NureSofu vardı. İbrahim Osman oğullarının yiğenlerini Karaman tahtına oturtmak isteyordu. Osmanlılara boyun eğmelerinden korkuyordu. Ve kendi yerine İshakın geçmesini isteyordu. Bundan dolayı diğerleri babalarından memnun değillerdi. İbrahim hastalanmıştı. Altı kardaş azıttılar. Konyayı sardılar. İbrahim hasta olarak oğlu İshak ile kaçtı.

Gevale kalesine girerken M. 1463 ve .H. 868 de öldü.

Eldeki tarih kitaplarının hemen hepsinde İbrahim oğulları arasında hatta Karaman oğulları soyu içinde Yakup adına rast gelmiyoruz. Yalnız Şikâri tarihi İbrahim oğulları arasında birde Yakup olduğunu göstermiştir. Bu ad Niğde Eykaf kayıtlarında da vardır. Bu yazılara göre Niğdenin Çam ardı kazasının Badem deresi köyünde ve beş kilometre kadar doğusunda bir tepede Şeyh Torasan türbesi vardır.

Bu türbe hakkındaki tetkikler evkaf kayıtları ve eldeki beratlar tarihin iki karanlık noktasını aydınlatıyor:

1 — Karaman oğlu İbrahimın Yakup adında bir oğlu daha olduğu.

2 — Şah Torasanın mezarı Çamardı [*] kazasının badem deresi köyünde bulunduğu.

[*] Eski Çamardı kazası şimdiki maden nahiyesidir.

— Sonu var —

M. Zeki Oral

(Musiki)

Türkçeye çeviren :

C. CİNGİ

Bir Haziran ayı idi. Bir haftadır köydeki evimizde bulunuyorduk. Açık pencereler Bahçenin bütün güzel kokularını salona yayıyordu. Guno (*) Piyanoyu henüz bırakmıştı. Müzikten önce güzel Sanatlar üzerine çok tatlı bir konuşma olmuştu. Gunonun ağzında sözler bir musiki ahenk ve güzelliği alırdı.

Ona anlattım: İki gözü kör fakir bir komşumuz vardı. Yaz günleri bazı akşamları tahta kulübesini evimizden ayıran küçük çayırly yoldan geçer bahçemizin duvarının dibine otururdu. O saatini bilirdi, hergün aynı saatte «Be-töfen ve mozar saati» diye andığımız müzik saatimiz de gelir, hiç kımıldamaksızın bizi dinlerdi.

Guno mütehassis:

— Bu adam için şarkı söylemeyi çok isterim, dedi.

— Sahidenmi Dostum? bundan daha kolay ne var. Saat iki. Jak (Kör) şimdi gelir. Hakikaten tam o sırada ağaçların arasından güçlü bir ihtiyarın uzun değnegile toprağı yok-lyarak ilerlediği görüldü.

Guno yapayalnız geliyor.

— Evet, karısı onu kapıya kadar savuşturur ondan sonra o yolunu tanır. Eşikleri indik yanına gittik.

— Jak, bir daostum sizi görmek istiyor.

Kör kendisine mahsus canlı bir samimiyetle: Mademki dostunuzdur, iyi bir adam olacak. Dedi.

— Evet, elbet Jak, iyi bir adam çünkü yirmi yıldanberi herkese, bütün dünyaya iyilik eder. Kör safiyane bağırdı:

— Öyle ise çok zenkin!

— Katiyen zengin değil.

— Öyle ise bu iyiliği ne ile yapıyor?

— Musiki ile!

(*) Gounod ondokuzuncu asırda yaşamış Fransız bestekârlarındandır: Faust, Mireille ilâ operaları ünlüdür.

MAYIS, 1936

Âma heyecanla tekrarledi:

— Musiki....

— Oh! evet, görüyorumki bu kelime sizi heyecanlandırıyor. Azizim Jak, bütün güzel şarkılar bu adamın başının içindedir, istediği zaman istediğini çıkarır. Çok güzel bir sesle şarkı söyler. Milyonlarca başka ses onun sesinden ses alır ve bu ses böylece dünyayı sarar, gökte uçan kuşlar gibi, nağmeleri yer yüzüne düşer, muztariplere tesell, muztarip olmyanlara neşe sunar.

— Bu Bayın başının içinde bir kuş kömesi mi var?

— Evet, Jak, o niçin seni görmek istedi biliyormusun? sizin için bir kaç şarkı söyleyecek yalnız sizin için.

— Benim için, benim için!?

Büyük musikişinas körün elinden tutarak:

— Giriniz salonda oturunuz: dedi.

— Salona mı? Hayır, Nalınlarım çamur: eğer müsaade ederseniz dışarıya eşiklerin üzerine otururum, oradan dinlerim. Orası öyle bir yerki: severim.

— Keyfinize.

İşte Guno Piyanonun başında...

Jak eşiklerin üzerinde değnegini bacaklarının arasına almış, gözlerini, sönük gözlerini, göğedikmiş dinliyordu. Guno yarım saatten fazla söyledi. «Faüst ve Mirey» den flöt anşante-ye geçti: Bütün bu ölmez eserler körün sarı çehresinde derin ve müphem bir heyecan halinde aksediyor, titriyordu. Bu heyecan onu iki yerde de ağlatmıştı. Guno sustu. Köre doğru ilerledi. İhtiyar kör daldığı geniş ve güzel alemden uyandı:

— Teşekkür ederim Bay, bir saatten beri betbahtlığımı düşünmedim, dedi.

« Ernest Lügüve » den

MAYIS, 1936

« Halkevleri »

Şimdilik halkevinde açılmaktadır üç kul, Bunlarla aydınlanacak ülkeye götüren yol. Derinden gelen bir ses acunu sarıyor bak, Türk genci çalışıyor; uyuşukluğu bırak.

Ar, gösterit, sporun aydın alanlarında Yurdu aydınlat parti ışığına sarında.

Yıldırımlar kalmadı ey öğrenci, türk gençi, Onlardan elektrik yarattı bilgin, fenci. Özgenlik, egemenlik, çalışmana dayansın, Yükseliş ışırağı omuzlarında yansın.

Ataların sporda çok ün kazanmışlardı, Bir tek Türkün kolunda yıldırım gücü vardı. Sağlam bir dimağ sağlam bir beden de bulunur,

Seni yvrda faydalı yaratacak spordur.

Ö yurdun toprakları kurtarıldıktan sonra, Öz yurdu yükseltecek öz dile geldi sıra.

Dille il birbirinden ayrılmaz doğrusu, Dili ihmal edenler ile kurmuştur pusu.

Ar kolunda çalışmak ne mutludur bir gence, En erişilmez şeref bu şubededir bence.

Bütün güzel san'atlar bu şubede toplandı, Tarihte alkışlanan bu kolda çalışandı.

Faydalarını saymak şirin, edebiyatın, İşi değildir öyle bir iki üç saatin.

Güzellikler kaynağı şiir, edebiyattır. Edebiyat en ince duygulara kanaattır.

Edebiyat olmasa yurda yağı dolardı, Edebiyat olmasa arın yüzü solardı.

Fen bile ayrılmaz şiir, edebiyattan, Edebiyat olmasa damarda dönmezdi kan.

bir şiirin başlayınca gönüllere akması, kalmaz her türlü od'un yürekleri yakması.

Bir gez şiir deyince ordularına geri, Barış yerine döner en kızgın savaş yeri.

Edebiyat sımsıkı bağlar ayrılıkları, Edebiyatla kalkar başlar ancak yukarı.

AKPINAR

15

Ar içinde resmin de orunu çok büyüktür, Ressamın fırçasıyla durgun sular köpürür. Ressamın fırçasıdır tabiata can veren, Ressamın fırçasıdır ülküye tez erdiren. Ruhlara besin saçan büyümlü telleriyle, Gösterit salonları alanlarında inle.

Bu alanlar hayatın canlı modelleridir. Bu salonlar san'atın en etkili yeridir,

Musikideki devrim, uyuşukluğu koğdu, Musiki aconunda yeni bir güneş doğdu.

Kültürle san'ata dil olmuştur musikimiz; Bununla yayılacak duygumuz ve bilğimiz.

Musikiden her hangi yenilik ayrılmaz, Musikin denemez şiirden değeri az.

Muzikin başlayınca yürekten inlemesi, Ruhlarda birlik doğar kaçır ayrılık sesi.

Ulusun özgenliği,ulusal musikiden, Esen güçle yeşerdi ona çok önem ver sen.

Sürüsünü gütmekte bir derfli çoban bile, Yaptığı rolü borçlu musikideki dile.

Güzel saatlarda da sesler yaratan odur, Bu hayvanlar kiralı arslanları susturur.

Musiki değil midir derde deva yaratan, Sinir hastalığını kökünden süküüp atan,

Yılanı deliğinden çıkarıp dansettiren, Musiki değil midir ölümlere can veren.

Muzikin avutucu kollarına atılmak, Acıları susturan biricik emdir ancak.

Onun arı kucağı avuntular kaynağı. Onun sesinden ürker yurda saldıran yağı.

Sevgi bu, özleyiş bu, yalvarış, yakarış bu.. En sarsılmaz bağlarla yürekleri sarış bu...

Ululuk, kutluluk bu, göklere yükseliş bu.. Acunda herşey budur, bilmem ki nasıl iş bu..

Ruhları sarmaktadır doğmakta olan güneş, Bu şen güneşe ise genliktir en arı eş..

Ey güneş Halkevine koş, güzel sanatları sev, Halkevi kucağıdır sana en faydalı ev.

Nevşir: Sabri güzel

KÖPEK

Irkları, Beşeriyete olan yararlığı
ve Zararları

— Geçen sayıdan devam —

Av yakalayan köpeklerin ünlüleri epanyol, setr, brak ve İngiliz braktır. Koku alma anıklığı braklarda pek ziyadedir. Brakların brak danju, brak düpüy ve brak pika adıyla üç nevi vardır.

Braklar suya dalamazlar. Suda avlanan avı getiremezler. Epanyolar ise suda yapılan avlar için elverişlidir. Bu saydıklarımızdan başka iyi av getirenlerden lavrak, kokker, krifon adında ki köpekler vardır.

Av köpekleriyle koruyucu köpeklerin bir nevi daha vardır ki buna (terriye) derler. Terriyeler biri angile diğeri fareci terriye diye iki nevidir. Fareci terriyeler adından anlaşıldığı veçhile ahır ve ağılda gördükleri sıçanı avlarlar. Sıçan avında kullanılırlar.

Koruyucu köpekler :

Bunların en ünlüsü (Senbernard) köpegidir. Bu koruyucu köpeklerin en büyüğüdür. İnsanlara karşı dik kate değer ödevlerini aşağıda söyleyeceğiz. Ulmdok, Dok, Bulduk, Ternöv namı koruyucu köpeklerdendir. Sözü kısa tutmak için yalnız Senbernardın evsafını bildireceğiz. Senbernardın pençeleri kuvvetli, başı büyük kulakları sarkık olup tüyünün rengi sarıdır.

Çoban köpekleri :

En ünlüsü Buve olup uzun buklevi siyah renkte tüyleri vardır. Fransada buunun iki nevi bulur.

DÜZELTME

Geçen sayımızın 15, 16 ıncı safelerindeki « Kemalümmi divanı yazısında yanlış dizme yüzünden kimi kelimeler unutulmuş kimileri de yanlış çıkmıştır. Okurlarımızdan özür dileyerek şöylece düzeltiriz.

Satır	Yanlış	Doğru
4	Divanı	Divanını
11	Günlerinde	günlerine kadar sürdü
12	12-13 üncü yıllarda	12-13 üncü yüz yıllarda
17	Methiyeler	Methiyelerle
18	üçim	geçim
30	söçe	söze
31	işimizi	işimiz
	16 ıncı sahifede	
1	şükürüne anın	şükürki ana
3	sanına	sanıa
6	dertle	derdile
7	ziya	sına
24	anda zemherir	anda ne zemherir
	bir soğuk	soğuk
26	yanına	bu kelime fazladır
30	yazdıklarımızdır	yazdıklarıdır

nur. birinin adına (Bos) diğerrinin adına (Bri) denilmektedir. İngiliz Alman çoban köpekleriyle İskoçyanın kollije denilen tüylü çoban köpeği de ünlülerindendir.

Koşum köpekleri :

Taşımda kullanılanların tanınmış eski molalardır. Bunlar kızak ve arabalarda koşulu olarak yük çekerler.

Apartman veya lüks köpekleri :

Bunların en ziyade ün alanları süzdür. Ondan sonra (Kinkşarı), Bışon yahut Malta, Lulular, Kanişler, Finolar gelir.

— Daha var —

Abone :

Yıllık : (100) Kuruştur .

Altı aylık : (60) »

Sayısı

10 Kuruştur